

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. Măsuri pentru prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced

Articolul 1 Definirea femicidului

(1) În înțelesul prezentei legi, **„femicidul”** înseamnă uciderea cu intenție a unei femei sau moartea unei femei ca urmare a unor practici care cauzează vătămări femeilor, indiferent dacă uciderea sau practicile vătămătoare sunt comise de un membru al familiei sau de o terță parte.

(2) Pentru înțelegerea complexității cauzelor și contextelor în care poate fi săvârșit femicidul și în scopul identificării unor măsuri adecvate pentru prevenirea și combaterea acestuia, precum și pentru a permite integrarea și compararea datelor culese la nivel național cu cele care privesc aceleași aspecte la nivel european și mondial, femicidul se clasifică după cum urmează:

a) **Femicidul intim** este uciderea cu intenție a unei femei sau fete comisă de un membru de familie, care include, dar fără a se limita la aceasta, uciderea motivată de convingerea că agresorul poate exercita control și dominație asupra femeii sau fetei ori dacă are ca scop împiedicarea sau reprimarea exercitării drepturilor sau libertăților fundamentale ale acesteia, precum și dacă este săvârșită în numele culturii, obiceiurilor, religiei, tradiției sau așa-numitei „onoare” sau cu scopul de a păstra sau de a restabili caracteristicile

reputaționale ale unei persoane, ale unei familii, ale unei comunități sau ale unui alt grup similar sau din alte motive;

b) Femicidul non-intim este uciderea cu intenție a unei femei, **comisă de o terță persoană, în următoarele circumstanțe:**

i) motivată de convingerea că agresorul/agresoarea poate exercita control și dominație asupra femeii sau fetei;

ii) în scopul împiedicării sau reprimării exercitării drepturilor sau libertăților fundamentale ale femeii sau fetei;

iii) fapta este săvârșită în numele culturii, obiceiurilor, religiei, tradiției sau așa-numitei „onoare” sau cu scopul de a păstra sau de a restabili caracteristicile reputaționale ale unei persoane, ale unei familii, ale unei comunități sau ale unui alt grup similar;

iv) într-un context de exploatare sexuală, de trafic de ființe umane sau de trecere ilegală a frontierei sau în orice situație de trafic de migranți;

v) într-un context de violență sexuală;

vi) în cadrul unei relații de putere inegală sau de abuz de putere din partea făptuitorului asupra victimei ori profitând de vulnerabilitatea victimei cauzată de vârstă, boală, dizabilitate fizică sau psihică, de o situație de dependență sau de orice altă cauză;

vii) fapta comisă în orice alt context, din cauza genului victimei.

c) Femicidul indirect implică moartea unei femei ca urmare a unor practici în legătură cu mutilarea genitală feminină sau în încercarea de a o supune unor practici similare, precum și sinuciderea unei femei ca urmare a violenței între parteneri sau într-un context familial.

(3) Există tentativă de femicid intim sau non-intim atunci când hotărârea de a acționa astfel cum prevede alin. (2) lit. a) și b) s-a manifestat prin acte de punere în executare, însă executarea a fost întreruptă sau nu și-a produs efectul, din cauza unor circumstanțe independente de voința făptuitorului.

(4) În prezenta lege noțiunile de „violență domestică”, „forme ale violenței domestice” și de „membru de familie” au înțelesul prevăzut de art. 4 și 5 din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată.

Articolul 2 Colectarea datelor

- (1) În scopul cunoașterii dimensiunii femicidului și a riscului de femicid, al studierii cauzelor omorurilor săvârșite în cadrul violenței domestice și a efectelor acestora, a frecvenței condamnărilor și a cuantumului pedepselor, pentru creșterea eficacității măsurilor privind prevenirea și combaterea femicidelor și a violențelor care le preced, precum și în scopul evaluării amplitudinii și tendințelor tuturor formelor de violență prevăzute de Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, adoptată la Istanbul la 11 mai 2011, organele de poliție și cele judiciare, precum și institutele de medicină legală colectează datele relevante.
- (2) Datele colectate în scopul prevăzut la alin. (1) cuprind cel puțin informațiile privind sesizările referitoare la săvârșirea actelor de violență domestică și tipurile de intervenție realizate, ordinele de protecție provizorii, ordinele de protecție și ordinele europene de protecție emise și executate, certificatele privind recunoașterea și executarea măsurilor de protecție prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 606/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă, precum și informațiile cu privire la toate infracțiunile corespunzătoare formelor violenței domestice ori pentru care legea penală prevede că sunt săvârșite de către un membru de familie sau asupra unui membru de familie.
- (3) Datele primare culese în fiecare cauză civilă sau penală cuprind cel puțin vârsta și sexul victimei și agresorului, relația dintre aceștia, numărul copiilor victimei, vârsta lor și dacă aceștia au asistat la săvârșirea omorului, precum și mențiuni standardizate despre locul, modul și mobilul săvârșirii faptei, astfel încât să permită centralizarea și analiza datelor conform prevederilor art. 1 alin. (2) și (3). În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legii, prin ordin comun al ministrului afacerilor interne, al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al ministrului justiției se aprobă metodologia de culegere a datelor primare și de compatibilizare a modului de colectare a acestora de către organele de poliție și de către organele judiciare, astfel încât să poată fi urmărit parcursul unei cauze de la sesizare până la soluționare, incluzând și soluțiile instanțelor de judecată.
- (4) Ministerul Afacerilor Interne și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție dau publicității, anual, un raport privind plângerile și alte sesizări penale, trimiterile în judecată, soluțiile de netrimitere în judecată și motivele acestora, restituirile și condamnărilor sau alte soluții după trimiterea în judecată pentru infracțiunile de omor și omor calificat, distinct pentru fiecare element circumstanțial, precum și pentru alte infracțiuni urmate de moartea victimei săvârșite în cadrul violenței domestice, inclusiv tentativele la acestea.
- (5) Datele prevăzute la alin. (4) sunt culese și publicate anual și cu privire la toate infracțiunile corespunzătoare formelor violenței domestice ori pentru care legea penală prevede că sunt săvârșite de către un membru de familie sau asupra unui membru de familie.
- (6) Ministerul Afacerilor Interne dă publicității anual un raport privind sesizările referitoare la săvârșirea actelor de violență domestică și tipurile de intervenție realizate, ordinele de

protecție provizorii și ordinele de protecție emise în cazurile de violență domestică, respectiv în cazurile prevăzute de Legea nr. 26/2024 privind ordinul de protecție, precum și privind ordinele de protecție, ordinele de protecție provizorii și ordinele europene de protecție nerespectate, trimiterile în judecată și soluțiile de netrimitere în judecată în aceste cauze, condamnările sau alte soluții menționate la alin. (4).

- (7) Ministerul Justiției dă publicității anual un raport privind ordinele europene de protecție emise și executate și, respectiv, privind recunoașterea și executarea măsurilor de protecție prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 606/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă.
- (8) Institutele de Medicină Legală colectează date dezagregate în funcție de sex privind victimele omuciderilor, vârsta victimelor, numărul și natura loviturilor, localizarea la nivelul corpului, locul producerii faptei, mecanismul producerii leziunilor și obiectul vulnerant probabil și le transmit către Consiliul Superior de Medicină Legală, care dă publicității anual un raport privind aceste date.
- (9) Instituțiile prevăzute la alin. (4), (6), (7) și (8) se asigură că raportul anual conține doar date anonimizate și îl publică pe site-ul lor până la data de 31 martie a fiecărui an, pentru anul anterior.
- (10) În scopul verificării modului în care se execută obligațiile și măsurile dispuse, instanțele care au emis ordin de protecție, respectiv au emis sau recunoscut un ordin european de protecție ori o altă măsură de protecție prevăzută la alin. (7), țin un registru privind executarea acestora. Toate instituțiile care au atribuții de monitorizare a măsurilor și obligațiilor dispuse prin ordinul de protecție, precum și privind acordarea de consiliere psihologică agresorului, internarea voluntară sau nevoluntară a acestuia, plata alocației de stat pentru copii și a pensiei de întreținere, transmit instanței de executare informațiile pe care le dețin din care rezultă respectarea sau încălcarea ordinelor de protecție.
- (11) Colectarea datelor prevăzută în prezentul articol începe la data de 1 ianuarie a anului următor intrării în vigoare a prezentei legi.

Articolul 3 Informare publică și recomandări privind măsurile de prevenire a femicidelor și a altor omoruri în violența domestică

- (1) Institutul de Sociologie al Academiei Române, prin Observatorul Român pentru Analiza și Prevenirea Omorurilor (ORAPO), prelucrează datele furnizate de instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (4), (6), (7) și (8) și publică în fiecare an un raport privind femicidele și alte omoruri săvârșite în cadrul violenței domestice, inclusiv tentativele la acestea. Acest raport include prevalența diferitelor categorii și tipuri de femicide menționate la art. 1, evoluția lor în timp și măsurile luate pentru a combate fenomenul, date relevante referitoare la victime, suspecti, istoricul violenței, relația dintre victimă și făptuitor, circumstanțele decesului, numărul copiilor victimei, vârsta lor și dacă aceștia au asistat la săvârșirea omorului, caracteristicile

incidentului, situația cauzelor cu autor necunoscut și orice alte date referitoare la dinamica acestor forme de violență și cauzele lor.

(2) Raportul prevăzut la alin. (1) se publică anonimizat și conține recomandări în scopul prevenirii femicidelor prevăzute la art. 1 și a altor omoruri săvârșite în cadrul violenței domestice.

(3) Pentru analiza femicidelor și a altor omoruri în cadrul violenței domestice, Observatorul Român pentru Analiza și Prevenirea Omorurilor prelucrează date cu caracter personal generale și specifice, inclusiv date cu caracter personal privind condamnările penale și infracțiunile. Observatorul Român pentru Analiza și Prevenirea Omorurilor realizează analiza post omor în cazurile de omor și tentative de omor urmate de sinuciderea autorului faptei sau de decesul acestuia înainte de a se pronunța o hotărâre definitivă cu privire la autorul omorului.

(4) Observatorul Român pentru Analiza și Prevenirea Omorurilor poate solicita informații din dosarele penale soluționate în scopul realizării raportului prevăzut la alin. (1).

Articolul 4 Instrumente de evaluare și gestionare a riscurilor

(1) În cauzele penale referitoare la violența domestică și violența de orice fel împotriva femeilor, organele de urmărire penală utilizează **instrumente specifice de evaluare și gestionare a riscurilor**, care să permită prevenirea femicidelor definite la art. 1, precum și prevenirea oricărui alt tip de omor în cadrul violenței domestice.

(2) Instrumentele specifice de evaluare și gestionare a riscului prevăzute la alin. (1) se aprobă prin ordin comun al Ministrului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale și al Ministrului Afacerilor Interne, la propunerea Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați, cu consultarea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a Observatorului Român pentru Analiza și Prevenirea Omorurilor, a reprezentanților societății civile și a mediului academic, în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi și se actualizează ca urmare a recomandărilor din rapoartele anuale prevăzute la art. 3.

(3) Instrumentele de evaluare și gestionare a riscurilor prevăzute la alin. (1) iau în considerare o perspectivă intersecțională, pentru a ține cont de vulnerabilitățile multiple și suprapuse în funcție de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, origine socială, avere, opinie ori apartenență politică, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA.

Art. 5 Educația pentru egalitate de gen conform Convenției de la Istanbul

(1) În scopul prevenirii fenomenului violenței împotriva femeilor și fetelor, Ministerul Educației și Cercetării include, în temele privind nediscriminarea din cadrul programelor școlare aferente disciplinelor din trunchiul comun, și teme privind egalitatea de gen, formele de violență împotriva femeilor și fetelor, etica relațiilor non-violente în cuplu, în familie, în comunități și în societate.

(2) Temele prevăzute la alin. (1) se includ transversal în programele școlare din trunchiul comun în care există teme privind nediscriminarea.

(3) Dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de a preda și integra temele privind violența de gen, egalitatea de șanse și etica relațiilor non-violente se realizează atât în cadrul formării inițiale, cât și în cadrul programelor de formare continuă.

Art. II Legea 286/2009 privind Codul Penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510, din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 66, alineatul (1¹), literele a) și b) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"a) pe o perioadă de la 1 la 5 ani, în cazul interzicerii exercitării drepturilor prevăzute la lit. a)-d), g) și j)-m);

b) pe o perioadă de la 1 la 10 ani, în cazul interzicerii exercitării **drepturilor** prevăzute la lit. e), f), h), i), n) și o)."

2. La articolul 189, alineatul (1), după litera i), se introduc tre noi litere, lit. j)-l), cu următorul cuprins:

"j) asupra unei persoane cu privire la care făptuitorul exercită sau pretinde că este îndreptățit să exercite control sau dominație ca urmare a faptului că se află ori s-a aflat într-o relație de căsătorie cu victima sau într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți, indiferent de durata acesteia sau de împrejurarea că făptuitorul a locuit sau nu cu victima;

k) pentru motive legate de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie ori apartenență politică, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală sau infecție HIV/SIDA ori pentru alte împrejurări de același fel, considerate de făptuitor drept cauze ale inferiorității unei persoane în raport cu celelalte;

l) împotriva unei persoane din cauza refuzului acesteia de a încheia o căsătorie sau de a conviețui într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți ori motivat de divorț, de separarea în fapt sau de ieșirea victimei din relația asemănătoare aceleia dintre soți.”

3. La articolul 191, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) – (3) sunt săvârșite față de o persoană cu privire la care făptuitorul exercită sau pretinde că este îndreptățit să exercite control sau dominație ca urmare a faptului că se află ori s-a aflat într-o relație de căsătorie cu victima sau într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți, indiferent de durata acesteia sau de împrejurarea că făptuitorul a locuit sau nu cu victima, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime”.

4. La articolul 191, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Dacă actele de determinare sau înlesnire prevăzute în alin. (1) - (3¹) au fost urmate de o încercare de sinucidere, limitele speciale ale pedepsei se reduc la jumătate.”

5. Articolul 195 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 195 - Lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte.

(1) Dacă vreuna dintre faptele prevăzute în art. 193 și art. 194 a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 6 la 12 ani.

(2) **Limitele speciale ale pedepsei prevăzute în alin. (1) se majorează cu o treime atunci când:**

- a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;
- b) victima este un minor;
- c) fapta este săvârșită în public;
- d) făptuitorul are asupra sa o armă de foc, un obiect, un dispozitiv, o substanță sau un animal ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor.”

6. După articolul 195 se introduce un nou articol, articolul 195¹, cu următorul cuprins:

„Art. 195¹. Fapte comise în circumstanțe agravante.

(1) Dacă faptele prevăzute la art. 193 – 195 sunt săvârșite asupra unei persoane cu privire la care făptuitorul exercită sau pretinde că este îndreptățit să exercite control sau

dominație ca urmare a faptului că se află ori s-a aflat într-o relație de căsătorie cu victima sau într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți, indiferent de durata acesteia sau de împrejurarea că făptuitorul a locuit sau nu cu victima, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime."

(2) Dacă faptele prevăzute în art. 188 – 191 și 193 - 195 sunt săvârșite de un făptuitor major în prezența unui minor, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime."

7. Articolul 199 se modifică și va avea următorul cuprins:

"Art. 199 Violența în familie

(1) Dacă faptele prevăzute în art. 188, art. 189 și art. 193 – 195¹ sunt săvârșite asupra unui membru de familie, maximul special al pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime."

(2) În cazul infracțiunilor prevăzute în art. 193 și art. 196 săvârșite asupra unui membru de familie sau în condițiile prevăzute de art. 195¹, acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu."

8. După articolul 208 se introduce un nou articol, art. 208¹, cu următorul cuprins:

"Art. 208¹. Fapte comise în circumstanțe agravante.

(1) Dacă faptele prevăzute în prezentul capitol sunt săvârșite asupra unei persoane cu privire la care făptuitorul exercită sau pretinde că este îndreptățit să exercite control sau dominație ca urmare a faptului că se află ori s-a aflat într-o relație de căsătorie cu victima sau într-o relație asemănătoare aceleia dintre soți, indiferent de durata acesteia sau de împrejurarea că făptuitorul a locuit sau nu cu victima, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime.

(2) În cazul faptelor prevăzute la art. 206 și art. 208, săvârșite în condițiile alin. (1), acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu."

9. La articolul 218, alineatul (5) se abrogă.

10. La articolul 219, alineatul (5) se abrogă.

13. La articolul 224, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alin. (2¹) și (2²), cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care fapta este săvârșită de o persoană căreia i-a fost impusă obligația de a nu se apropia de acea locuință, încăpere, dependință sau loc împrejmuit ținând de acestea ori de a nu se afla în localitatea sau zona în care se află acestea, printr-un ordin de protecție, ordin de protecție provizoriu, ordin european de protecție, printr-o măsură preventivă, măsură educativă sau prin orice altă măsură ori interdicție stabilită printr-o hotărâre judecătorească, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani.

(2²) Dacă fapta prevăzută la alin. (2¹) constituie prin ea însăși o infracțiune se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.”

14. La articolul 224, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(3) Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.”

Art. III Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

1. După articolul 294¹ se introduce un articol nou, art. 294², cu următorul cuprins:

”Art. 294² - Luarea măsurilor de ocrotire în caz de deces al unei victime ca urmare a unei fapte prevăzute de legea penală

(1) Când sesizarea are ca obiect o infracțiune în urma căreia victima a decedat sau este inconștientă, organul de urmărire penală verifică dacă în ocrotirea acesteia se află un minor, o persoană căreia i s-a instituit tutela sau curatela, tutela specială sau consilierea judiciară ori o persoană care, din cauza vârstei, bolii sau altei cauze, are nevoie de ajutor și înștiințează autoritatea competentă, de îndată, în vederea luării măsurilor legale de ocrotire pentru persoana respectivă.

(2) În cazul victimei neidentificate prevederile alin. (1) se aplică de îndată după stabilirea identității acesteia.

(3) Obligația de înștiințare a autorității competente revine organului de urmărire penală și în alte cazuri în care, din pricina stării de sănătate fizică sau psihică a victimei, aceasta nu își poate îndeplini obligațiile față de persoanele prevăzute la alin. (1).

(4) Modul de îndeplinire a obligației de înștiințare a autorității competente, prevăzute la alin. (1) - (3), se consemnează într-un proces-verbal, care se păstrează în condiții de confidențialitate.”

2. La articolul 404, după alineatul (6¹) se introduce un nou alineat, alin. (6²), cu următorul cuprins:

„(6²) Când instanța dispune condamnarea inculpatului pentru săvârșirea unei

infracțiuni **cu intenția de a ucide** o persoană la a cărei moștenire are vocație, în dispozitiv se constată, din oficiu, în condițiile legii civile, nedemnitățile de drept a inculpatului de a veni la moștenirea victimei infracțiunii, dacă aceasta este în interesul unei persoane lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă sau la cererea părții civile sau a persoanei vătămate.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, în condițiile art.77 alin. (2), cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR
SORIN GRINDEANU**

**PREȘEDINTELE
SENATULUI
MIRCEA ABRUDEAN**